

TC-OR-3498-18

OLESIN - KURÓW

Euzebiusz Łopaciński. Dzieje Kurowa i Olesina ./Rkp. 59/58
w archiwum. Centr. zarz. Muz. i Ochr. Zab. Min. Kult. i Szt./.

Kurów, starożytna osada, należał do Zbąskich, którzy wzniesli zamek na d. stawem, wśród mokradeł, prawdopodobnie na miejscu dawnego horodyszczu. Stąd nazwa "staw Podzamecki", znajdujący się na pograniczu Kurowa i Olesina, przezwanego tak na cześć Aleksandry z Lubomirskich Potockiej, żony Stanisława Kostki P. która tu wraz z mężem przez szereg lat urządzała letnią rezydencję z małymi domkami oraz parkiem romantycznym, pełnym drzew i ozdobnych krzewów, swojskich i zagranicznych, poprzecinany kanałami z ozdobnymi mostkami, stawami, śluzami i sztucznymi górami. Wszystko to kosztowało znaczne sumy. Kopano stawy nowe, pogłębiani znacznie dawne, a z ziemi wydobytej usypywano góry i większe wzgórza, przeprowadzano nowe kanały a inne zasypywano, urządzano nowe śluzy. Wszystko to dokonywano według planów i przy dozorze arch. Aignera. Prace rozpoczęto w 1780 r. przez Ignacego Potockiego, marsz. W. Lit. Zaczął on wznosić niektóre budynki: gotycką wieżyczkę i pewne roboty niwelacyjne. Od 1782 r. kierownictwo prac objął Aleksander Potocki, przy pomocy Aignera, każdego roku coś dorzucając, przerabiając teren i przystosowując do głównego celu, stworzenia romantycznego osiedla. Każdy członek rodziny miał swój oddzielny domek: Był domek JWPana, JWPani, domek B. Aleksandra, syna, były świątyni Bumania i Wawzka Wegela oraz domki dla gości. Olesin przeszedł do Stanisława Kostki na prawach czynszu. Prace trwały do 1811 roku. Obecnie zostały tylko ślady założenia.

Dobra Kurowskie w poł. XVII w. były własnością mieszcza-nina śląskiego Kotowskiego, uszlachconego w ostatnich latach panowania Jana Kazimierza, bogacza, fundatora kaplic i kościo-łów. Po jego zgonie przeszły do Stanisława Szczuki, Podkancel-rzego W. Lit. a po nim do spadkobierców: Potockich.
/wyciąg G. Ciołka/